

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
13.05.2022 р. (протокол № 5)
Ректор

В.М.

Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА

фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра

Спеціальність – 051 «Економіка»

(Економічний факультет)

Освітня програма – «Економіка та правове регулювання в бізнесі»

Львів-2022

АНОТАЦІЯ

Прийом абітурієнтів, які мають диплом бакалавра (спеціаліста) для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 Економіка (освітня програма «Економіка та правове регулювання в бізнесі») проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вони відбуватимуться у формі тестування з дисциплін циклу професійної та практичної підготовки:

Цикл економічних дисциплін: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Аналіз господарської діяльності», «Статистика». Цикл правничих дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Фінансове право України», «Трудове право України».

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 1. ВИДИ І МЕТОДИ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Підприємство як об'єкт аналізу господарської діяльності. Різновиди діяльності підприємства у фінансовій звітності. Принципи АГД. Види показників в АГД. Чинники і резерви підвищення ефективності господарської діяльності, їх класифікація.

Види аналізу господарської діяльності: за суб'єктами проведення, сферами охоплення, функціональними сферами діяльності підприємства.

Класифікація методів аналізу. Різновиди методів детермінованого і стохастичного факторного аналізу. Вертикальний і горизонтальний аналіз. Поняття елімінування. Способи елімінування: ланцюгових підстановок, абсолютних і відносних різниць, перерахунку показників.

ТЕМА 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Класифікація видів інформації в АГД: за режимом доступу, змістом, функціональним призначенням. Конфіденційна інформація. Види звітності підприємства за характером користувачів і функціональним призначенням. Структура балансу підприємства.

Етапи і форми організації аналітичної роботи на підприємстві. організації аналізу. Форми та методи організації аналітичної роботи. Документальне оформлення результатів аналізу: пояснювальна записка, аналітична довідка, аналітичний висновок.

ТЕМА 3. АНАЛІЗ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Показники облікової і середньої кількості працівників підприємства. Середня кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості.

Аналіз руху персоналу підприємства: загальний оборот працівників, коефіцієнти прийому, вибуття, заміщення, загального обороту.

Календарний і табельний фонди робочого часу, коефіцієнти їх використання.

Сутність і показники аналізу продуктивності праці і трудомісткості продукції.

ТЕМА 4. АНАЛІЗ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА, ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Сутність і класифікація активів підприємства: за характером участі у господарському процесі, швидкістю обертання, формою функціонування, ліквідністю.

Аналіз стану основних засобів: коефіцієнти зносу і придатності. Аналіз руху основних засобів: коефіцієнти оновлення, ліквідації.

Види оцінки основних засобів: первісна, залишкова, ринкова, ліквідаційна, вартість, що амортизується.

Баланс руху основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Капіталовіддача і капіталомісткість. Капіталоозброєність. Рентабельність основних засобів.

Швидкість обертання оборотних засобів. Тривалість одного обороту. Матеріаломісткість продукції.

ТЕМА 5. АНАЛІЗ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Класифікація витрат підприємства у фінансовій звітності. Основні і накладні витрати, постійні і змінні витрати. Відносні показники рівня витрат підприємства.

Класифікація і показники аналізу витрат підприємства за їх елементами, статтями калькуляції, залежно від обсягів виробництва, за місцями виникнення витрат.

Фонд оплати праці та його складові. Середня заробітна плата працівника.

Аналіз матеріаломісткості продукції.

ТЕМА 6. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ І ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Сутність доходу і прибутку підприємства. Види доходів підприємства. Чистий дохід, фінансовий дохід. Види прибутку підприємства. Валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, чистий прибуток.

Аналіз показників рентабельності: рентабельність капіталу, продажу, продукції, власного капіталу.

Коефіцієнти фінансового стану підприємства: миттєвої, швидкої і поточної ліквідності, коефіцієнт автономії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВСТВО

1. Про інформацію. Закон України. Документ 2657-12. URL : www.rada.gov.ua.
2. Господарський кодекс України. № 436-IV. URL : www.rada.gov.ua.
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
4. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. Львів: ЗУКЦ, 2017. 310 с.
5. Аналіз господарської діяльності: практикум / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній. Львів: ЗУКЦ, 2017. 148 с.
6. Матковський С. О., Гринькевич О. С., Сорочак О. З., Гальків Л. І., Прокопович-Павлюк І. В. Статистика підприємств : навчальний посібник / За ред. С. О . Матковського. 2-ге вид., переробл. і доповн. К., Алерта, 2013. 560 с.

СТАТИСТИКА

ТЕМА 7. СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ

Абсолютні величини та їх вимір.

Види відносних величин у статистичних дослідженнях. Відношення між однойменними і різнойменними величинами. Відносні величини структури, координації, динаміки, порівняння, плану (прогнозу), виконання плану (прогнозу), інтенсивності.

Види середніх величин і умови їх використання та розрахунку. Середня арифметична, гармонійна, геометрична та квадратична.

ТЕМА 8. РЯДИ ДИНАМІКИ

Завдання рядів динаміки і їх елементи. Види рядів динаміки. Аналітичні показники рядів динаміки (абсолютний приріст, коефіцієнти і темпи зростання і приросту, одновідсотковий приріст, середній рівень ряду динаміки, середній абсолютний приріст, середній темп зростання і приросту). Аналітичне вирівнювання динамічного ряду.

ТЕМА 9. ІНДЕКСИ

Поняття індексів. Види індексів. Агрегатна форма індексів. Індекси Ласпейреса і Пааше. Економічні індекси (товарообороту, фізичного обсягу, цін, продуктивності праці тощо). Середні індекси, індекси середніх величин. Індекси споживчих цін.

ТЕМА 10. РЕГРЕСІЙНИЙ ТА КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

Поняття регресійної моделі. Помилки специфікації регресійної моделі. Парна параболічна та гіперболічна регресії. Множинна регресія. Перевірка статистичної значущості моделі та її параметрів. Мультиколінеарність в регресійних моделях. Алгоритм Фаррара-Глобера для виявлення мультиколінеарності. Гетероскедастичність в регресійних моделях. Критерії визначення гетероскедастичності. Критерій μ . Оцифровування даних. Покрокова регресія.

Кореляційні параметричні методи вивчення взаємозв'язків. Рангова кореляція. Коефіцієнт конкордації. Взаємозв'язки між атрибутивними ознаками. Несиметричні коефіцієнти взаємного спряження. Часткова кореляція. Множинний кореляційний аналіз.

ТЕМА 11. СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ

Система національних рахунків (СНР) як інструмент оцінки та аналізу економічних явищ та процесів. Міжнародні стандарти СНР . Концепції та класифікації в системі національних рахунків. Основні категорії в системі національних рахунків (економічна та географічна територія, внутрішня та національна економіка). Суть та значення резиденства в СНР. Поняття випуску, проміжного споживання та валової доданої вартості. Балансуючі статті рахунків СНР. Рахунок виробництва. Характеристика утворення, розподілу, перерозподілу та використання доходу. Оцінка процесів нагромадження.

Валовий національний дохід та валовий внутрішній продукт. Методи розрахунку валового внутрішнього продукту. Міжнародні зіставлення макроекономічних показників. Паритет купівельної спроможності валют (ПКСВ). Загальні поняття і схема таблиці «Витрати-випуск».

Валовий регіональний продукт, суть показника та метод розрахунку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВСТВО

1. Бізнес-статистика: навч. посібник / [Матковський С. О., Гринькевич О.С., Вдовин М. Л., Вільчинська О.М., Марець О.Р., Сорочак О.З.]. Київ: Алерта, 2016. 280 с.
2. Матковський С.О. Теорія статистики: навч. посібник / С.О. Матковський, О.Р. Марець. К.: Знання, 2010. 534 с.
3. Матковський С.О., Вдовин М.Л., Панчишин Т.В. Статистика: навч. посібник . Львів: Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка. 2010. 344 с.
4. Гальків Л.І., Лутчин Н.П., Москаль Б.С. Економічна статистика : Навч. Посібник. 2-ге видання -Львів: "Новий світ-2000", 2010. 400 с.
5. Єріна А. М. Статистичне моделювання та прогнозування : підручник / А. М. Єріна, Д. Л. Єрін. К. : КНЕУ, 2014. 348 с.
6. Лутчин Н,П.,Мельник І,Д. Система національних рахунків:практикум,Навчальний посібник/ за ред, Матковського С.О.-Львів: «Новий світ – 2000», 2009. 204 с.
7. Методологія наукових досліджень у статистиці: навч. посіб. [С.О. Матковський, М. Л. Вдовин, О. С. Гринькевич, Л. М. Зомчак, Т. Я. Лагоцький, Т. В. Панчишин]. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 2015. 378 с.

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

ТЕМА 12. Держава і право

Поняття держави та її ознаки. Форма держави та її елементи. Функції держави та їх класифікація. Поняття та ознаки правової держави. Поняття, сутність та зміст права. Поняття і види соціальних норм. Права та інші соціальні норми. Відмінність права від соціальних норм.

ТЕМА 13. Правотворчість, реалізація та застосування права

Правоутворення, правотворчість та законотворчість: співвідношення понять. Поняття, ознаки та функції правотворчості. Принципи правотворчості. Види правотворчості. Законотворчість. Систематизація нормативно-правових актів.

Поняття, ознаки та форми реалізації права. Поняття, ознаки та функції застосування права. Стадії правозастосовної діяльності та основні вимоги до неї. Поняття, ознаки, види та структура актів застосування права. Поняття та способи подолання прогалин в праві та правові колізії.

ТЕМА 14. Правозначуща поведінка

Правозначуща поведінка: поняття, ознаки та види. Правопорушення: поняття, ознаки та види. Склад правопорушення. Причини правопорушення. Теорія причин неправомірних видів поведінки. Зловживання правом.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВСТВО

1. *Рабінович П. М.* Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів: Медицина і право. 2021. 256 с.
2. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін., за ред. О. В. Петришина. – Х.: Право, 2014. – 368 с.
3. Правознавство: підручник / Г. І. Балюк, Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський [та інш.]; за відп. ред. О. В. Дзери. – 11-те вид., перероб. і допов. – Київ.: Юрінком Інтер, 2017. 632 с.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> ;
5. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. *М. І. Козюбри*. К.: Ваіте, 2015. 392 с.
6. *Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г.* Теорія держави і права. Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 584 с.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ТЕМА 15. Основи правового статусу людини і громадянина. Громадянство України

Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. Міжнародно – правові стандарти щодо прав і свобод людини і громадянина та національне регулювання прав і свобод людини і громадянина в Україні. Поняття та види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Громадянські (особисті) права і свободи людини і громадянина. Політичні права і свободи громадян України.

Економічні та соціальні права та свободи людини і громадянина в Україні. Проблемні питання реалізації. Культурні права і свободи людини і громадянина. Конституційні обов'язки громадян України. Конституційно-правові гарантії прав і свобод людини і громадянина. Інститут громадянства: поняття та принципи; підстави та умови набуття; підстави припинення та підстави для втрати громадянства України. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.

ТЕМА 16. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні. Місце і роль Верховної Ради України в системі органів державної влади. Склад і структура Верховної Ради України. Функції та повноваження Верховної Ради України. Форми діяльності Верховної Ради України. Сесія – основна організаційно-правова форма діяльності Верховної Ради України.

Законодавчий процес у Верховній Раді України та його стадії. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Конституційно-правовий статус Рахункової палати. Конституційно-правовий статус народного депутата України.

ТЕМА 17. Виконавча влада в Україні

Загальна характеристика статусу органів виконавчої влади. Статус та роль Кабінету Міністрів України в конституційній системі органів державної влади. Міністерства та інші

центральні органи виконавчої влади в Україні. Місцеві органи виконавчої влади в Україні. Порядок утворення та повноваження.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВСТВО

1. Конституція України 1996 (Із змінами та доповненнями).
2. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. 528 с.
3. Конституційне право України: підручник. За заг. редакцією Т.М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
4. ЗУ «Про громадянство України» //ВВР, 2001, №13, ст.65.
5. Закон України «Про статус народного депутата України» //ВВР, 1993, № 3, ст. 17.
6. ЗУ «Про Кабінет Міністрів України» //ВВР, 2016, №12, ст. 137.
7. ЗУ «Про судоустрій та статус суддів» //ВВР, 2017, №7-8, ст. 50.

ФІНАНСОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ТЕМА 18. ПРАВОВІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття, ознаки та функції фінансів. Публічні та приватні фінанси. Зміст та елементи фінансової системи держави. Централізовані та децентралізовані фонди грошових коштів. Публічні кошти. Поняття фінансової діяльності Української держави та органів місцевого самоврядування. Форми фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Фінансово-планові акти. Методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Зміст та види фінансового контролю, як методу фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Фінансово-правова компетенція органів державної влади загальної компетенції. Загальна характеристика системи державних органів, для яких фінансова діяльність є основною.

ТЕМА 19. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЮДЖЕТНОГО УСТРОЮ В УКРАЇНІ

Поняття та значення бюджету для функціонування держави. Предмет та система бюджетного права. Особливості бюджетно-правових відносин. Бюджетне законодавство. Бюджетна система України та її склад. Принципи бюджетної системи України. Зміст та структура бюджету. Загальний та спеціальний фонди. Резервний фонд. Бюджетна класифікація. Поняття та види бюджетних надходжень і бюджетних витрат. Дефіцит та профіцит бюджету. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування в Україні. Правове регулювання міжбюджетних відносин. Принципи розподілу доходів та видатків між бюджетами різних рівнів бюджетної системи України. Правове регулювання міжбюджетних трансфертів.

ТЕМА 20. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

Правові основи, зміст та принципи бюджетного процесу. Бюджетний цикл, бюджетний період. Стадії бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу в Україні. Порядок складання проектів державного та місцевих бюджетів. Розгляд проектів державного та місцевих бюджетів. Порядок затвердження державного та місцевих бюджетів. Правові основи виконання державного та місцевих бюджетів. Бюджетний розпис. Казначейська та банківська системи виконання бюджетів. Правові основи проведення публічних закупівель. Внесення змін до закону про Державний бюджету (рішення про місцевий бюджет). Звіти про виконання державного та місцевих бюджетів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. К.: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
2. Орлюк О.П. Фінансове право: Академічний курс: підручник / О.П. Орлюк. К.: Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
3. Фінансове право. підручник За загальною редакцією О.М. Бандурки, О.П. Гетманець. Харків: Право, 2015

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ

ТЕМА 21. Особливості соціального партнерства та колективно-договірного регулювання у сфері праці

Соціальне партнерство: поняття та види. Форми соціального партнерства. Поняття, сторони та зміст колективних угод. Поняття, сторони та зміст колективного договору. Сфера та порядок укладення колективного договору. Строк та межі чинності колективного договору.

ТЕМА 22. Правове регулювання трудового договору

Поняття, зміст та сторони трудового договору. Види трудових договорів. Форма трудового договору. Загальний порядок укладення трудових договорів. Припинення трудового договору: умови та підстави. Контракт, як особлива форма трудового договору.

ТЕМА 23. Сучасні проблеми правового регулювання часу відпочинку

Поняття та види часу відпочинку за трудовим правом. Правове регулювання перерви протягом робочого дня. Щоденний і щотижневий відпочинок. Порядок залучення працівників до роботи у святкові та неробочі дні. Поняття та види відпусток. Щорічна основна відпустка. Додаткові щорічні відпустки: види, підстави надання та тривалість. Порядок надання щорічних відпусток. Перенесення щорічної відпустки. Додаткові відпустки працівникам у зв'язку з навчанням. Інші види щорічних відпусток. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Трудове право України: навч. посібник. За заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, К.: Юрінком інтер, 2020, 600 с.
2. Індивідуальне та колективне трудове право України, Ярошенко О., Іншин М., Жигалкін І. К.: Юрайт, 2021, 412 с.
3. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. - Львів, 2017. 564 с.
4. Трудове право України: підручник/За заг. редакцією С.М. Бортник, 2019.
5. Соціальна відповідальність: теорія та практика розвитку \ за наук. ред. проф. А.М. Колота. - К.: КНЕУ, 2012. 500 с.
6. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Буряк, З.Я. Козак та ін.; За ред. П.Д. Пилипенка. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. 536 с.
7. Трудове право: підручник / О.М. Ярошенко, С.М. Прилипка, А.М. Слюсар та ін.; за заг. ред. О.М. Ярошенка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Харків: Право, 2017. 560 с.